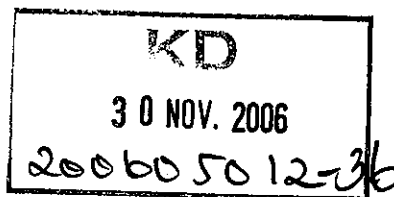


Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Høring av Sammen om kunnskap II – Operasjonalisering av indikatorer for formidling

Vi viser til departementets brev den 28.08.2006. NTNUs høringsuttalelse er knyttet til de spesifikke spørsmålene i departementets brev, som er besvart i den rekkefølgen brevet stiller dem.

Innledningsvis vil NTNU bemerke at utredningen "Sammen om kunnskap II" gir et godt grunnlag for å utvikle et system for indikatorbasert resultatbevilgning innenfor formidlingsområdet. Samtidig vil vi advare mot å innføre et system i full skala før indikatorer, rapporteringsrutiner og konsekvenser av omfordeling er skikkelig utredet og testet. Erfaringen med rapportering av vitenskapelig publisering i 2004 og 2005 tilsier forsiktighet. Det kan synes vel optimistisk når utvalget mener formidlingsmodulen kan implementeres allerede i 2007, med virkning for 2009-budsjettet.

Rapporteringsomfanget er allerede stort i UoH-sektoren, og det må gjøres en nøye avveining mellom den innsatsen som legges i registrering og rapportering av virksomhet på den ene side og effekten i form av endret atferd og belønning på den andre. Vi vil også bemerke at den innbyrdes vekten av kategorier og indikatorer vil være nokså avgjørende for innretningen og effekten av fordelingen, og ikke minst om insentivene kommer i form av friske midler til sektoren. Disse forholdene er kommentert nedenfor i tilknytning til enkelte spørsmålene.

Definisjon og avgrensning av formidling

- NTNU støtter i hovedsak den definisjon og avgrensning av formidlingsbegrepet som ligger til grunn for utredningen, og som også Norges forskningsråd baserer seg på. Vi vil likevel peke på at det er "gråsoner" mellom brukerrettet og allmennrettet formidling, og mellom brukerrettet formidling på den ene side og innovasjon på den annen. Det er også viktig at prosessen med å inkludere formidling basert på kunstnerisk praktisk-estetisk utviklingsarbeid blir slutført snarest mulig. Vi tar til etterretning at utredningen holder universitetsmuseenes og bibliotekenes til dels betydelige formidlingsvirksomhet utenfor den resultatbaserte finansieringen, og støtter utredningens argumentasjon på disse punktene (5.6.3 og 5.6.4).

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@adm.ntnu.no	Høgskoleringen 1	+47 73 59 80 11	Thor Bjørn Arlov
	http://www.ntnu.no		Telefaks +47 73 59 55 20	Tlf: +47 73 59 81 23

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandlende enhet ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

- De foreslåtte indikatorene synes, med visse unntak (se nedenfor), hensiktsmessige. De kan likevel ikke sies å dekke hele feltet av allmenn- og brukerrettet formidling, og de har mer fokus på kvantitet enn kvalitet. Med hensyn til det første mener NTNU det er fornuftig å begrense antallet indikatorer og å velge de mest robuste. Med hensyn til det andre antar vi at en nærmere vurdering av vektingsforholdene vil kunne gi kvalitet større tyngde.
- Generelt tror vi indikatorene kan bidra til å øke formidlingsaktiviteten, vel å merke dersom resultatbevilgningene innebærer tilførsel av friske midler og ikke tas fra utdanning og forskning. I så fall vil formidlingsaktivitet bli nedprioritert. Det må også være en viss størrelse på bevilgningene til formidling om indikatorene skal ha noen effekt; merarbeidet som formidling ofte innebærer, må gi merverdi.
- Enhver indikatorbasert fordeling vil føre til tilpasninger, og om disse er "uheldige", avhenger av ståsted. Vi tror de mest uoversiktlige konsekvensene av tilpasning vil finne sted for omsetningsrelaterte indikatorer, dvs. de som er knyttet til økonomisk regnskap.

Rapportering

- Rapporteringsomfanget er allerede stort i sektoren, og generelt bør man søke å redusere rapporteringen til det som er kritisk eller vesentlig for styring av virksomheten. Det må gjøres en vurdering av om kostnadene ved rapportering står i rimelig forhold til faktisk (om-) fordeling av ressurser. NTNU er tilfreds med at utredningen legger vekt på å minimalisere merarbeid for de ansatte og institusjonene, og at eksisterende systemer (Frida/ForskDok) skal brukes i stor grad.
- NTNU vil ikke kommentere rapporteringen på hver enkelt indikator, men legger til grunn at alle indikatorene må være robuste (dvs. bestandige i tid og rom) og etterprøvbare, slik også departementet åpenbart ønsker. Dette, kombinert med tillit til at institusjonene og de ansatte opptrer redelig, bør redusere behovet for å innføre arbeidskrevende kontroll- og dokumentasjonssystemer.
- Generelt er kvalitet dårlig ivaretatt i indikatorsettet, men dette kan i noen grad kompenseres gjennom en innbyrdes vektning – et arbeid som gjenstår.
- Hvis vi ser den resultatbaserte finansieringen under ett, frembyr gjeldende rapportering av data et noe blandet bilde. Utdanningsdata er trolig det minst problematiske. Når det gjelder forskning, er det fremdeles utfordringer med å få rapportering av publikasjoner (i Frida) til å fungere etter hensikten, selv om kvaliteten og kompetansen er blitt bedre. Omsetningsrelaterte indikatorer har vist seg mest problematiske på grunn av lokale ulikheter med hensyn til regnskapsførsel og organisering av randsone.

Indikatorer

- NTNU mener det er fornuftig at eksternfinansiert virksomhet brukes som ett av flere mål på brukerrettet formidling. Det hefter imidlertid også problemer med å bruke omsetning/inntekter som indikator. Kontraktsummen i et gitt brukerrettet prosjekt sier ikke nødvendigvis noe om viktigheten, effektiviteten eller kvaliteten av formidlingen, men svært mye om markedets betalingssevne. Her vil det være store forskjeller institusjonene imellom ut fra hvilke oppdragsmarked de vender seg mot. Det samme gjelder salg/omsetning av publikasjoner.

Indikatoren er ikke veldig treffsikker i forhold til formidlingens effekt eller innsatsen som ligger bak.

- Det er gode grunner til å inkludere randsonen i indikatoren, men det kan føre til organisatoriske tilpasninger som ikke fullt ut overskues i dag. NTNU har for eksempel en randsoner som omfatter hele spekteret fra 0 til 100 % eierskap, og det kan vise seg problematisk å forskjellsbehandle på et slikt grunnlag. Kriteriet med minst 50 % eierandel er logisk i forhold til at omsetningen da konsolideres innenfor morinstitusjonens regnskap og dermed blir lett å måle, men en slik begrensning vil utelukke viktig samhandling om formidling som for eksempel NTNU driver med SINTEF.
- Avgrensning av hva som er relevant randsoner virksomhet burde ikke være vanskelig. I utgangspunktet vil neppe institusjonene etablere en irrelevant randsoner, men ha enheter som er involvert i én eller flere av sektorens lovpålagte oppgaver – forskning, utdanning, formidling og nyskaping – og som er innrettet for å styrke samhandlingen med omverdenen. Så lenge det eksisterer et formalisert samarbeid, gjennom eierskap eller avtale, må randsonen oppfattes som relevant.
- Dersom inkludering eller ekskludering av en randsoner enhet får betydelige konsekvenser ved fordeling av økonomiske ressurser, vil enkelte institusjoner måtte vurdere organisatoriske tilpasninger. Insentiver knyttet til individuelle formidlingsbidrag vil neppe skape problemer, siden de kan følge personens ansettelsesforhold, på samme måte som forfatterandeler ved vitenskapelig publisering.

Innovasjon

- Indikatorene for etablering og lisenser er hensiktsmessige og robuste, men fanger bare opp det endelige resultat av innovasjonsprosessen, ikke den viktige tidligfasen.
- NTNU har i sin strategiplan valgt å benytte studentprosjekter i bedrift som et mål på studentenes deltakelse i nyskaping. Dette er først og fremst et mål på samhandling mellom universitet og næringsliv og dermed bidrag til fornyelse av eksisterende virksomhet.

Publikasjoner

- De valgte publikasjonstypene for formidling gir et brukbart mål på indikatoren, men avgrensningen mellom dem kan være vanskelig uten tydelige definisjoner. Det bør vurderes å redusere antall kategorier, og drøftes hvordan vektning kan brukes for å skille på kvalitet.
- Forutsatt at ITAR blir jevnlig oppdatert gjennom faglig forsvarlige, gjennomsiktede prosesser, fungerer autoritetsregistre bra.

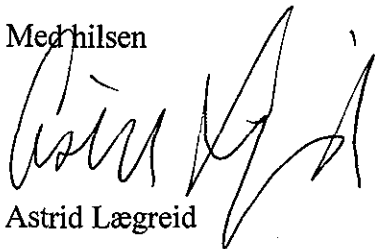
Foredrag/posters

- Erfaringsmessig er det små problemer med å skille brukerrettede fagkonferanser fra vitenskapelige konferanser.
- Utvalgets forslag til rapportering og kvalitetssikring synes greit, om enn arbeidskrevende.

Medier og direkte formidling

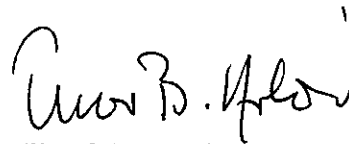
- Vi mener denne formen for formidlingsaktivitet er samfunnsmessig viktig. Samtidig er antall tellende kategorier høyt og mulighetene for å skille på kvalitet små. Det kan synes urimelig at korte bidrag i et debattprogram med mange deltakere skal vektas likt med omfattende intervjuer/reportasjer med faglig innhold. Flere av de nevnte kategoriene er altså lite treffsikre med hensyn til formidlingsverdi, og det er et spørsmål om de begrensede insentivene forsvarer den arbeidsinnsatsen som går med til registrering og rapportering.
- Med hensyn til publikumsarrangementer, bør det være tilstrekkelig for rapporteringen at arrangementene er åpne for offentligheten og annonsert i medier som oppbevares av Nasjonalbiblioteket og dermed kan kontrolleres i etterkant, om ønskelig. Lav uttelling i insentivmidler vil neppe oppmuntre til utstrakt manipulering, og den eventuelle feilregistreringen forsvarer ikke et tungvint dokumentasjonssystem.

Medhilsen



Astrid Lægroid

Prorektor for forskning og nyskaping



Thor Bjørn Arlov

Seniorrådgiver